

Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi <IR> Revizyonu IIRC Bölgesel Odak Grup Toplantısı

16 Haziran 2020 tarihinde *Entegre Raporlama Türkiye Ağı (ERTA) ev sahipliğinde, Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi (IIRC) işbirliği ile gerçekleştirilen Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesinin Revizyonu'na ilişkin Bölgesel Odak Grup Toplantısı*, tüm dünyadan konunun önde gelen isimlerini ve uzmanlarını bir araya getirdi. Ev sahipliğini yapmış olduğumuz toplantıda, kurumsal yönetim ve entegre raporlamanın duayeni, IIRC Kurucusu ve Onursal Başkanı Prof. Judge Mervyn E. King ana konuşmacı olarak yer aldı. Profesör King'in açılış konuşmasını sizlerle paylaşmaktan memnuniyet duyuyoruz.

Prof. Judge Mervyn E. King Açılış Konuşması

İlgi çekici konuşması için Profesör Güler Aras'a teşekkür ederim. Hakkımda, doğru insanları doğru işlere atamak konusunda ustalığım olduğu söylenir. Bugün burada görevlendirme sorumluluğu bana verilmiş iki kişi var. İlk olarak Paul Druckman hakkında konuşmak istiyorum. IIRC'ye Yönetim Kurulu Başkanı olarak atandığım zaman; entegre düşünce kavramını uygulayacak ve entegre raporlama yaparak yönetim takımına liderlik edecek birini atamakla görevlendirildim ve ben Paul'u seçerek doğru bir karar verdim. Paul, katkıların için teşekkür ederim. Sonrasında dünya çapında ulusal komiteler kurmaya başladık. En önemlilerinden birisi, Körfez bölgesindeki etkisiyle dünyanın önemli Borsalarından birisi olması sebebiyle Türkiye'ydi. Entegre raporlama ile ilgili Türkiye'de birçok kişi ile birlikte çalışmaya başladım ve sonunda Profesör Güler Aras ile çalıştım ve kendisinin Türkiye'de entegre düşünce ve raporlamadan sorumlu olmasını tercih ettim. Görünen o ki kendisi mükemmel bir tercih oldu, umarım hepiniz benim ile aynı fikirdesinizdir. Yaptığın tüm işler için ve Türkiye'de entegre raporlama ile ilgili elde ettiğin tüm başarılar için teşekkür ederim.

Prof. Judge Mervyn E. King,

Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi (IIRC) ve Global Reporting Initiative (GRI) Onursal Başkanı ve aynı zamanda Dünya Bankası Kurumsal Yönetişim Özel Sektör Danışma Grubu üyesidir. Prof. King, Güney Afrika Üniversitesi'nde, Pretoria Üniversitesi'nde ve Rhodes Üniversitesi'nde misafir öğretim üyesi yapmaktadır. Güney Afrika Yüksek Mahkemesi eski yargıcı olan Prof. King aynı zamanda Kıdemli Danışmandır.

Witwatersrand Üniversitesi'nden fahri Hukuk Doktorusu olan King, Kurumsal Yönetim King I,II,III raporlarını hazırlamış, Güney Afrika Kurumsal Yönetişim Kral Komitesine Başkanlık ve Güney Afrika Direktörler Enstitüsünün ilk Başkan yardımcılığı görevlerini yerine getirmiştir.

Londra, Lüksemburg, Johannesburg borsasında işlem gören birçok şirkette, başkanlık, direktörlük ve üst düzey yöneticilik yapmış olan King, 53 ülkede; hukuk, iş dünyası, reklamcılık, sürdürülebilirlik ve kurumsal yönetim konularında danışmanlık yapmış, görüş vermiş, konuşmalar gerçekleştirmiş ve birçok ödül almıştır. Yönetişim ve Sürdürülebilirlik konularında iki kitabın yazarı olan King, uluslararası hakem ve arabulucu olarak görev yapmaktadır.

IIRC, 10. Yıl dönümünde. Entegre Raporlama Çerçevesine yeniden bakmanın zamanı geldi. Düzeltmesi gerekli mi? Global olarak 3 konu tartışılmak için gündeme alındı. İlki, raporun sorumluluğu, ikincisi iş modelinin kendisi ve üçüncüsü geleceğe giden yol. Raporun sorumluluğu küresel bir norm içermekle birlikte şirketler tek başlarına ne yaptıklarını ifade edemezler. **Kelimeler, şirketin kelimeleri olarak raporlandığında kurumun kolektif sesi olur.** Yönetim kurulu konuştuğu zaman söylediklerinden sorumludur. Peki hesap verilebilirlik bakış açısıyla, kurul kimlere hesap verir? Yönetim kurulu doğrudan şirketin sorumluluklarını yerine getirir. Bir kişinin şirkete karşı sorumluluğu var ise ve şirkete raporluyorsa, şirket aracılığıyla da tüm paydaşlarına raporlamalıdır.

Entegre Raporlama Çerçevesinin geliştirilmesi aşamasındaki tartışmalardan birinin konusu “Dinleyici Kim’di”. Sorunun cevabının sermaye sağlayıcıları olduğu düşüncesinden, yaptığımız çokça tartışmadan sonra şirketlerin tüm paydaşlarının yararına olduğu sonucuna vardık. Bu durum kendi düşüncem olan; yönetim kurulunun şirkete ve dolayısıyla tüm paydaşlarına karşı sorumlu olduğu ile uyumlu değildi. **Asıl dinleyici, şirketin kendisidir.**

Entegre Raporlama Çerçevesinin revizyonu sürecine nasıl bir dönemden geçiyoruz?

Korona virüs gelmeden önce birçok ekonominin baskı altında olduğu ve ilgili hükümetlerin yönetim güçlerini Covid-19’un bulaşıcılığını engellemeye yönelik düzenlemeler yapmaya devam ettiği bir dönemdeyiz. İlgili düzenlemeler, dünya çapındaki ekonomiler üzerindeki baskıyı şiddetlendirdi. Bu durum, önümüzdeki bir kaç yıl içinde ekonomik büyümenin %8-12 arasında yavaş yavaş düşmesine ve yönetim kurullarının da odaklarının; 18-20 ay gibi kısa vadeli olmasına neden olacak. Dolayısıyla bu dönemde biri ekonomik, diğeri viral olan iki kriz söz konusudur. İçinde bulunduğumuz, organizasyonların kriz denizinde yüzdükleri bu durumu anlatmak üzere “**Coronomics**” kelimesini türettim.

Bu coronomics döneminde, organizasyonların liderleri, sadece hayatta kalmak için kısa vadeli değil, iklim değişikliği gibi konularda da düşünmeye devam etmek durumundalar. Virüsün yayılmasını önlemek için çare olan hijyen, ellerimizi 20 saniye boyunca yıkamak, sosyal mesafe, izolasyon vd., iklim değişikliği için çare olamayacak. Ekonomilerin ve ülkelerin yüz yüze kaldığı coronomics içinde olan kurullar, şu an hayatta kalmak için kısa vadeli düşünmek zorundalar. Umarım şirketler hayatta kalacak ve ekonomiler tekrar gelişmeye başladığı zaman- 2 yıl diyelim- şirketler temel faaliyet alanlarına odaklanacaktır. Onları tekrar inşa etmek gerekebilir, fakat şirketler, şimdi kaybederlerse ve tasfiyeye giderlerse, altyapılarını yok fiyatına satacak ve insan sermayelerini dağıtacaklar. Bu nedenle, yüz yüze kaldığımız bu **Coronomics’de entegre düşünce çok kritik hale geldi.** Bu dönemde, önemli hale gelen bir diğer konu ise işbirliği. SKA 17, diğer 16 SKA’nın gerçekleştirilmesi için işbirliğine ihtiyaç olduğunu söylüyor. Yönetim organları, entegre, işbirliği ve uzlaşma temelli düşünmek zorundadır. Organizasyonlar, paydaşları ve daha sonra kendileri ile anlaşmaya varmak zorundalar. **Entegre raporun devrimci yanı, raporun kendisi değil; yönetim organlarının düşünce yapısını değiştirmesi ve entegre temelli düşünmeyi sağlamasıdır.** Örneğin insan sermayesini doğal sermayeden ayıramazsınız, bu kaynaklar entegre düşünce bakış açısıyla birlikte çalışır.

Dolayısıyla üzerinde çalıştığımız revizyon, entegre raporlama çerçevesinin daha anlaşılır olmasını sağlayacaktır. Önemli değişiklikler benim önerimde olmayacak, ama eğer entegre raporun altında yatan; finansal, ESG, çevresel, sosyal ve yönetimsel boyutlarına bakarsanız, entegre raporun altında tanımlayacak olduğum şey önemli olacak.

Hepimiz, Sermaye Piyasası Kurulu’na rapor vermek zorunda olan kurumların US GAAP ve FASB ile bir noktada birleşmeye çalışmanın zorluklarını biliyoruz. Bununla birlikte, eğer finansal çerçeveden bakarsanız, IASB ve FASB’nin öngörülebilir bir gelecekte birleşmeyeceklerini de söyleyebiliriz. Fakat ESG boyutunda ise çok fazla hareket var. IIRC, IIRC Kurumsal Raporlama Diyalogu’nu başlattı. Birçoğunuzun bulunduğu 18 ay önce Londra’da yaptığım konuşmada, ilgili birleşme ihtiyacının kamu yararına olduğunu belirtmiştim. Bence, kamu yararı ile ilgili hazırlayıcı ve kullanıcı olarak bizlerin bir noktada birleşmeye ihtiyacı olduğuna ilişkin daha fazla farkındalık var. SASB ve GRI’nin sürdürülebilirlik raporlaması için değil, standartların bir noktada birleştirilmesi için görüşmelerde olduğuna inanıyorum. Ve bununla beraber, ESG boyutunda hala, TCFD gibi çok önemli, birçok çerçeve sağlayıcısı vardır. Eğer tek bir sürdürülebilirlik rapor standardı olursa, yönetim kurulları için kolektif akılla birlikte iş yapma şekli ile ekonomi, çevre ve sosyal olarak isimlendirilen sürdürülebilir kalkınmanın üç kritik boyutu üzerinde etkisi olan önemli unsurları, anlamaları daha kolay olacaktır. Dolayısıyla, ilgili revizyon, çok olumlu olduğunu düşündüğüm ESG boyutunda bir farkındalığın meydana geldiği kritik bir zamanda geliyor. Aynı zamanda entegre düşünceye ve yönetim kurullarının raporun içerik öğeleri üzerine rehberliğe ihtiyacı olduğuna da inanıyorum. Kullanıcılar, organizasyonun yüz yüze kaldığı önemli konuları, zorlukları ve belirsizlikleri; açık, öz ve anlaşılır dil ile açıkladığında daha nitelikli kararlar alabilirler.

Şirket değer mi yaratacak, değerini koruyacak mı yoksa değerini kaybedecek mi?

Uzun dönemde, diğer bir deyişle Prof. Lynn Paine sözlerini kullanarak; **hissedarların kısa vadeli sağlığı değil, şirketin uzun vadeli sağlığı hayati bir tercihtir.** Entegre düşünce, bu coronomics krizde daha kritik bir hale geldi. ESG boyutunda kurumların birleşmeleri önemli olsa bile, entegre raporlama yapmak önemini hala korumaktadır. Çünkü yönetim kurulları iş modelini başarmak için yüz yüze gelecekleri zorluk ve belirsizliklerin neler olduğunu paydaşlarına önemli konulardan ayıştıran bir bakış açısı ile anlatabilirler.

Dünya çapında revizyon ile ilgili düzenlenen bu tartışmaların ve IIRC teknik ekibi tarafından yapılacak olan düzenlemelerin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Türkiye Entegre Raporlama Ağı'na (ERTA) ve Türkiye'deki liderliği için Profesör Güler Aras'a teşekkür ederim.